

Po raz pierwszy w gminie

Pełen magii Jarmark Świąteczny

Grudzień przywitał nas nową aktywnością – pierwszym w gminie Kościelisko Świątecznym Jarmarkiem – wyjątkowym, jak wyjątkowy jest czas świąt.

Przez trzy dni, od 6 do 8 grudnia, na placu przy scenie plenerowej na Chotarzu mogliśmy poczuć ciepło bożonarodzeniowego klimatu, odnaleźć niebanalne prezenty i kupić ręcznie wykonane ozdoby. Wspólnie ubieraliśmy choinkę, był Święty Mikołaj, anioły, diabły i wiele innych atrakcji. Nie zbrakło koncertów kolęd i występów zespołów regionalnych.

Dziękujemy wszystkim, dzięki którym ten czas był magiczny i niezapomniany.

Organizatorami Jarmarku Świątecznego byli Wójt Gminy Kościelisko, Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej

Kościelisko, Tatrzańska Agencja Rozwoju Promocji i Kultury.

Partnerzy to: Związek Podhalań Oddział w Kościelisku; Koło Gospodyń Wiejskich w Kościelisku, Placówka Wsparcia Dziennego; Ochotnicze Straże Pożarne z terenu Gminy Kościelisko; Fabryka Talentów; rady rodziców i szkoły z terenu Gminy Kościelisko, a także Młodzieżowa Rada Gminy Kościelisko.

MKB

„Nowy urząd Gminy Kościelisko”

Dzień otwarty inwestycji

14 grudnia mieszkańcy gminy mogli na własne oczy przekonać się, jak postępuje inwestycja w budynku pod adresem Nędzy-Kubińca 101, dokąd w 2021 roku przeniesiony zostanie Urząd Gminy.

Przypominamy, że w budynku poza urzędem znajdą swoje miejsce inne instytucje gminne: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna, Centrum Usług Wspólnych oraz Centrum Aktywnej Integracji i Interwencji Kryzysowej. Inwestycja rozpoczęła się we wrześniu 2019 r., a jej koniec zaplanowany jest na 28 lutego 2021 roku. Jej wartość to 7 212 000 zł.

Podczas dnia otwartego wójt i przedstawiciele inwestora oprowadzali mieszkańców po budynku. Można było zobaczyć wizualizację przyszłego urzędu oraz wyrazić swoją opinię na temat planowanych rozwiązań.

MKi

Kościelisko

Powietrze - wspólna wartość

Walka o czyste powietrze to walka o nasze zdrowie, a co za tym idzie bezpieczną przyszłość naszych dzieci. Niestety smog nie zniknie sam z siebie, a nie zawsze halny będzie przychodził nam z pomocą. Wiemy, że pewne działania są po stronie gminy, ale same procedury administracyjne nie wystarczą, żeby poprawić sytuację. Do tego trzeba zaangażowania nas wszystkich.

W tym numerze „Nowin” koncentrujemy się na działaniach ekologicznych gminy, o których ocenę poprosiliśmy naszych radnych. O problem smogu pytamy też lokalną aktywistkę z Podhalańskiego Alarmu Smogowego.

Czytaj s.4-6

Rocznice

Świętowaliśmy niepodległość

Tegoroczne obchody Święta Niepodległości w gminie Kościelisko odbyły się w Witowie. Rozpoczęły się w pięknym drewnianym Kościele pw. Matki Bożej Szkaplerznej, uroczystą Mszą św. za Ojczyznę, zakończoną wieczornicą w wykonaniu uczniów miejscowej Szkoły Podstawowej.

Następnie, pod obeliskiem ku pamięci Św. Jana Pawła II i przodków, zlokalizowanego obok kościoła, miał miejsce Apel Poległych. Tam też licznie przybyłe delegacje złożyły wiąza-

nki okolicznościowe. Obchodom towarzyszyła muzyka górska i utwory wykonane przez Orkiestrę Dętą z Witowa.

Był to niezwykle wzruszająca i podniosła uroczystość, za co dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do jej uświetnienia.

Obchody zorganizowali: Parafia w Witowie, stowarzyszenia i instytucje z terenu Witowa oraz Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej Kościelisko.

MKB

Z życia RADY

Najważniejsze posiedzenia i uchwały Rady Gminy Kościelisko na sesjach od 17 lipca 2019 r.

Sesja IX – 26.09.2019

- ❖ w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Kościelisko,
- ❖ w sprawie w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Kościelisko oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych mających siedzibę na obszarze Gminy Kościelisko,
- ❖ w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Kościelisko Programu „Karta Dużej Rodziny Gminy Kościelisko”,
- ❖ w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- ❖ w sprawie zmiany uchwały dotyczącej wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości,
- ❖ w sprawie ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Sesja X – 30.10.2019

- ❖ w sprawie zmiany uchwały dotyczącej określenia przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Kościelisko oraz warunków i zasad korzystania z tych obiektów
- ❖ w sprawie Rocznej Programu Współpracy Samorządu Gminy Kościelisko z Organizacjami Pozarządowymi
- ❖ w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji urządzeń kanalizacyjnych na lata 2020– 2022
- ❖ w sprawie w sprawie uchwalenia Regulaminu nadawania tytułu „Honorowy Obywatel Gminy Kościelisko” i „Zasłużony dla Gminy Kościelisko”
- ❖ w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia i działalność w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechnienia, ochrony i rozwoju kultury w Gminie Kościelisko.
- ❖ w sprawie zmiany uchwały dotyczącej poboru opłaty miejscowej
- ❖ w sprawie stawek podatku od środków transportowych
- ❖ w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości
- ❖ w sprawie opłat za zajęcie pasa drogowego

MKi

Radosnych
Świąt
i szczęśliwego
Nowego
Roku
życzy
Redakcja

Notatki (z) sekretarzyka

O czystym powietrzu, czyli fajnie byłoby pożyć trochę dłużej

Jednym z najbardziej rozpowszechnionych sposobów na wszelkie choroby, zwłaszcza te najcięższe jest udawanie, że ich nie ma. Unikanie wizyt u lekarza, nierobienie badań nawet wtedy, kiedy organizm wysyła do nas wyraźne sygnały, że potrzebuje fachowej interwencji. Są tacy, którzy głęboko wierzą, że choroba pojawia się w naszym ciele w momencie jej wykrycia, więc wszelkie metody diagnostyczne objawiają się jako prowokacje wobec naszej wiary w to, że nic nam nie będzie. To przypomina trochę średniowieczny sceptycyzm wobec bakterii i wirusów, których nie widać gołym okiem, więc skąd wiadomo, że są i nam szkodzą.

Nie widać gołym okiem także pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5. A właściwie widać w postaci dymów nad kominami, które zbierają się potem w smog, ale wolimy myśleć, że to coś niewinnego i przyjaznego, ot taki sam efekt jak po trochę większej wiatrce czy grillu. Czuć go wprawdzie wyraźnie, wystarczy wieczorem wyjść na spacer jakąkolwiek ulicą lub drogą naszej gminy. A ja na przykład w ogóle nie muszę wychodzić z domu, czuję go w mieszkaniu ilekroć moi sąsiedzi rozpalają w swoim starodawnym piecu i powieje niekorzystny wiatr w stronę mojego domu. I to mimo zamkniętych szczelnie okien! Czasami budzę się rano z bólem głowy i śmierząc jakbym spał w starej kotłowni.

Podobno w Polsce z powodu zanieczyszczonego powietrza umiera rocznie około 45 tys. ludzi. Powoli, bez błysku fleszy, niespektakularnie. Nawet w aktach zgonu nie ma nic na temat smogu albo stężenia jednego czy drugiego PM. Za to często jest tam mowa o nowotworach płuc, infekcjach dróg oddechowych i zaburzeniach krążenia.

Pora najwyższa przyznać, że ci umierający to niestety nie zawsze jacyś ONI, a bardzo często MY. Tak, TO MY, NASZE RODZINY, NASZE DZIECI UMIERAJĄ DUŻO WCZEŚNIEJ NIŻ POWINNY, bo udajemy, że to nie nasz problem. Ja i moja rodzina najprawdopodobniej umrzemy wcześniej, bo moi sąsiedzi mają tysiąc wymówek na to, żeby palić byle jakim węglem w starym piecu.

Założyliśmy na terenie gminy czujniki zanieczyszczenia powietrza. Zrobiliśmy więc pierwszy krok, poszliśmy do lekarza i spytaliśmy, jak to tak naprawdę z nami jest. I już wiemy, że jest kiepsko. Ratuje nas hałny, ale co będzie, kiedy dłuższy czas nie przyjdzie?

Powtarzamy w gminie Kościelisko hasło: Powietrze wspólna wartość. To nie jest żadna przenośnia. Nic innego na tym świecie nie jest takie wspólne jak powietrze. Razem nim oddychamy, razem od niego umieramy i razem możemy się uratować. No to ratujmy się póki czas!

MKi

Nowiny
GMINY KOŚCIELISKO

Redakcja: Joanna Korta, Regina Korczak-Watycha, Małgorzata Karpiel-Bzdyk, Stanisława Czubernat, Mariusz Koperski, Anna Zadziorko, Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej w Kościelisku

DTP: Ryszard Wachel

Zdjęcia: Kronos Media

Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej w Kościelisku, Centrum Tradycji i Turystyki

Adres do korespondencji:

Urząd Gminy Kościelisko
ul. Strzelców Podhalańskich 44, 34-511 Kościelisko

Współpraca: Media Kolorowe

Edukacja

Najzdolniejsi wyróżnieni stypendium

31 października na posiedzeniu Komisji Oświaty, Kultury, Turystyki, Sportu i Promocji Gminy przyznano

stypendia naukowe w ramach „Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży z

terenu Gminy Kościelisko”. Najzdolniejsi uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów oraz uczniowie szkół

średnich i studenci zostali nagrodzeni za wyniki osiągnięte w roku szkolnym 2018/2019. Stypendia otrzymali uczniowie i studenci którzy osiągnęli najlepsze wyniki w nauce oraz działali na rzecz społeczności lokalnej.

Podczas uroczystej gali, która miała miejsce 19 listopada w Centrum Tradycji i Turystyki w Kościelisku, w obecności rodziców stypendia wręczyli uczniom wójt gminy Kościelisko Roman Krupa oraz przewodniczący Rady Gminy Artur Bukowski.

W gronie najlepszych za rok szkolny 2018/2019 znaleźli się:

– Uczniowie Szkoły Podstawowej: Naglak Maciej, Fatla Izabela, Garbulińska Weronika, Leśniak Anna, Staszek Karolina, Zwatrzko Jan, Krupa Alicja, Pabin Zuzanna, Krupa Izabela, Watycha Antonina

– Uczniowie oddziałów gimnazjalnych, klas 7 i 8 Szkoły Podstawowej: Długosz Marcelina, Haberny Justyna, Granat Julia, Palenica Magdalena, Karpel Maria, Krupa Wiktoria, Kwinta Aleksandra, Michalik Mateusz, Staszek Lidia, Styrzula Patrycja

– Nagrodę specjalną za wyniki w nauce od radnych i od wójta gminy otrzymał Marek Bartoszczuk

– Uczniowie szkół średnich: Bafia Natalia, Chelewska Aleksandra, Spytek Aleksandra, Stosel Kacper, Zięba Klaudia

– Studenci: Długopolska Karolina, Klaper Edyta, Krupa Izabela, Porzuczek Kaludia, Słodyczka Katarzyna.

MKI

Pomoc społeczna

Francuzi i Polacy rozmawiają

Francuzi i Polacy rozmawiają o tym jak wesprzeć rodzinę.

W dniach 10-12 grudnia w Kościelisku odbyły się warsztaty robocze grupy polsko-francuskich specjalistów realizowane w ramach projektu pn. „Nowe wzorce usług społecznych w dziedzinie wsparcia dziecka i rodziny”.

Warsztaty są owocem współpracy partnerskiej gminy Kościelisko z Miastem Divion we Francji. W projekcie bierze udział po 14 specjalistów z obu gmin.

Głównym celem projektu jest wymiana doświadczeń między osobami zajmującymi się w gminie Kościelisko i w Divion opieką społeczną, a zwłaszcza wsparciem dla rodziny i dzieci, a ostatecznie opracowanie i przygotowanie metod badawczych, które zostaną wykorzystane do diagnozy problemów społecznych rodzin w Polsce i we Francji.

Program warsztatów był bardzo obszerny. Obejmował w pierwszych dniach wymianę informacji na temat systemu edukacji w obu krajach, a także funkcjonowania instytucji zajmujących się wsparciem dziecka i rodziny, w tym szczególnie organizację czasu wolnego. Po prezentacjach następowały dyskusje i wymiany doświadczeń. Poza tym Francuzi mieli

Ekspert z Divion i z Gminy Kościelisko podczas wspólnych warsztatów

okazję odwiedzić szkoły i przedszkola z terenu gminy oraz placówki wsparcia dziennego w Kościelisku i Działiszu.

Jedną z uczestniczek warsztatów ze strony polskiej była dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościelisku Ewa Piczura. Zapytana o różnice w systemowym wsparciu rodziny i dziecka u nas i we Francji odpowiedziała: – Pierwsze co rzuca się w oczy, to to, że Francuzi stawiają bardziej

na rozwiązania, w których zaangażowany jest rodzic. W tych działaniach wspierających jest zawsze obecny. My mamy z tym pewne kłopoty, pracujemy przeważnie z samymi dziećmi i bardzo trudno jest zachęcić do

współpracy rodziców. Po drugie, we Francji wsparciem rodziny zajmuje się jednak przede wszystkim szkoła. Obok psychologa funkcjonuje tam instytucja asystenta, który pomaga nauczycielom i do którego mogą zwrócić się dzieci. Nauczyciele też wydają się być lepiej przygotowani do wypełniania funkcji wspierających niż w Polsce. Jestem bardzo ciekawa, jak to wygląda w praktyce, na miejscu.

Ze strony francuskiej w warsztatach uczestniczył sam mer Divion Jacky Lemoine. – Bardzo się cieszę, że możemy się spotkać i dyskutować na tak ważne tematy, że nasza współpraca partnerska ciągle rozwija się i dotyczy coraz to nowych dziedzin życia naszych społeczności – powiedział mer po zakończeniu warsztatów. – Na pewno są duże różnice i instytucjonalne i społeczne, ale tym lepiej, bo to okazja, żeby nawzajem od siebie czegoś się nauczyć.

Dalszą częścią projektu będą podobne warsztaty, które odbędą się we Francji w lutym 2020 r. Projekt finansowany jest w całości ze środków unijnych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza – edukacja – Rozwój.

MKI

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Kościelisko

Powietrze – wspólna wartość

Walka o czyste powietrze to walka o nasze zdrowie, a co za tym idzie bezpieczną przyszłość naszych dzieci. Niestety smog nie zniknie sam z siebie, a nie zawsze halny będzie przychodził nam z pomocą. Wiemy, że pewne działania są po stronie gminy, ale same procedury administracyjne nie wystarczą, żeby poprawić sytuację. Do tego trzeba zaangażowania nas wszystkich.

Jolanta Sitarz z Podhalańskiego Alarmu Smogowego tłumaczy dzieciom ze szkoły w Działiszu jak korzystać z komunikatów czujników powietrza

Urządzie Gminy rozpocznie ekodoradca. Do jego zadań należeć będzie m.in. kompleksowa edukacja ekologiczna oraz stworzenie bazy danych wszystkich urządzeń grzewczych na terenie całej gminy.

Kontrola, czyli uważajmy czym palimy

Innym zadaniem ekodoradcy będzie kontrola palenisk. Zgodnie z zapisami w Programie Ochrony Powietrza dla Małopolski w latach 2020 – 2023 kontroli musi zostać poddanych co najmniej 5% urządzeń grzewczych na obszarze gminy. Towarzyszący ekodoradcy strażnicy gminni będą pobierać próbki popiołu, które następnie zostaną poddane analizie laboratoryjnym. Palący w piecach odpadami mogą spodziewać się upomnień i kar pieniężnych.

Aby kontrole trafiały przede wszystkim do tych, którzy w sposób notoryczny zanieczyszczają w ten sposób powietrze zapraszamy do korzystania z funkcji internetowej zakładki tzw. Ekointerwencji. Można tam anonimowo zgłosić podejrzenie palenia odpadami. Ekointerwencja dostępna jest na stronie internetowej gminy w zakładce POWIETRZE WSPÓLNA WARTOŚĆ.

Czujniki powietrza, czyli warto wiedzieć, czym oddychamy

Od 15 listopada działają na terenie każdej ze szkół w gminie Kościelisko czujniki powietrza firmy Airly. Czujniki sprawdzają w czasie rzeczywistym jakość powietrza w najbliższym otoczeniu szkoły. Chcemy w ten sposób uzyskać dokładne i rzetelne dane na temat ewentualnego zanieczyszczenia powietrza, i szybko reagować na zagrożenie dla zdrowia dzieci i dorosłych spowodowane smogiem.

oddychają dzieci i dorośli mieszkańcy naszej gminy.

Dane z czujników dostępne są na darmowej aplikacji Airly, którą można pobrać na telefon (z Google Play lub App Store) oraz na stronie internetowej gminy w zakładce POWIETRZE WSPÓLNA WARTOŚĆ

Ekoedukacja, czyli musimy być mądrzejsi

Same czujniki to nie wszystko. Na tablicy umieszczonej w szkole dy-

wać wskazania czujników i jak reagować w przypadku, kiedy powietrze wokół nas jest zanieczyszczone.

Zwracamy uwagę także dorosłym, zwłaszcza tym, którzy mają kłopoty z drogami oddechowymi, by bacznie przyglądali się komunikatom i ograniczali wychodzenie na zewnątrz w dniach, kiedy powietrze jest szczególnie zanieczyszczone.

W 2020 roku gmina Kościelisko dołączy do programu wdrażania ochrony powietrza w województwie małopolskim. W efekcie już w I kwartale przyszłego roku pracę w

Uchwała antysmogowa, czyli czasu zostało niedużo

Przypominamy, że na terenie Województwa Małopolskiego obowiązuje już tzw. Uchwała antysmogowa, która mieszkańcom Małopolski w określonych terminach narzuca duże ograniczenia w stosowaniu urządzeń grzewczych.

Już od 1 lipca 2017 roku nie wolno spalać mułów, flotów i miałów węglowych (węgla o zawartości ziaren

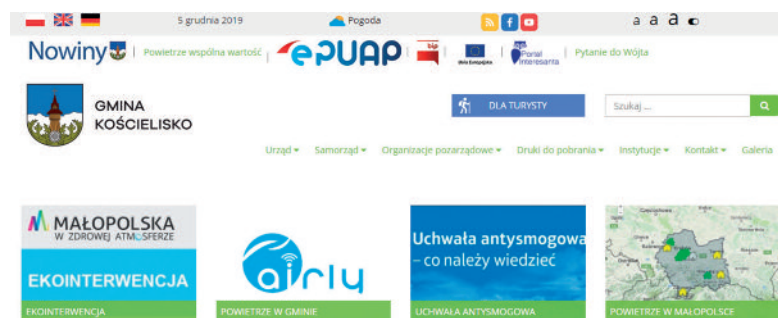
Wybraliśmy na lokalizację szkoły, ponieważ to właśnie o zdrowie najmłodszych chcieliśmy zadbać w pierwszej kolejności. Od tej chwili w każdym momencie również Państwo możecie samodzielnie sprawdzić, czym oddychają dzieci i dorośli mieszkańcy naszej gminy.

Chcemy także uzyskać dane, które pozwolą nam skutecznie walczyć z zanieczyszczeniem powietrza.

Wybraliśmy na lokalizację szkoły, ponieważ to właśnie o zdrowie najmłodszych chcieliśmy zadbać w pierwszej kolejności. Od tej chwili w każdym momencie również Państwo możecie samodzielnie sprawdzić, czym

rektor szkoły lub osoba wyznaczona przez niego trzy razy dziennie wyświetlać będzie graficzną informację na temat jakości powietrza, którą wykaże czujnik.

Nasi partnerzy z Podhalańskiego Alarmu Smogowego spotkają się z dziećmi z wszystkich naszych szkół i opowiedzą im o tym, jak interpreto-

<p>Urząd Gminy Kościelisko ul. Strzelców Podhalańskich 44 34-511 Kościelisko tel. (0 18) 29 79 100-103 www.koscielisko.com.pl e-mail: gmina@koscielisko.com.pl</p>	<p>Numer konta bankowego: Podhalański Bank Spółdzielczy w Zakopanem 62 8821 6009 0000 6000 1443 0011 Zapraszamy w godzinach: poniedziałek, od 7.45 do 16.45 wtorek – piątek od 7.45 do 15.30</p>	<p>Znajdziesz nas również na:</p> <p>Facebook Twitter Instagram YouTube</p>	<p>Więcej informacji:</p> <p>Biurowym Informacji Publicznej Elektroniczna Skryjnka Podawcza</p> <p>ESPOM</p>
--	--	---	--

Na stronie internetowej gminy w zakładce POWIETRZE WSPÓLNA WARTOŚĆ można znaleźć m.in. informacje o uchwale antysmogowej i formularz ekointerwencji

Na terenie Województwa Małopolskiego obowiązuje już tzw. Uchwała antysmogowa, która mieszkańcom Małopolski w określonych terminach narzuca duże ograniczenia w stosowaniu urządzeń grzewczych.

0-3 mm powyżej 15%) oraz drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20%. Drewno przed spalaniem powinno być sezonowane co najmniej 2 lata.

Jeśli ktoś posiada kocioł na węgiel lub drewno, który nie spełnia wymogów co najmniej klasy 3, to do końca 2022 roku musi go wymienić. Stary kocioł możesz zastąpić: ogrzewaniem elektrycznym, pompą ciepła, kotłem gazowym, kotłem na lekki olej opałowy lub kotłem na węgiel czy

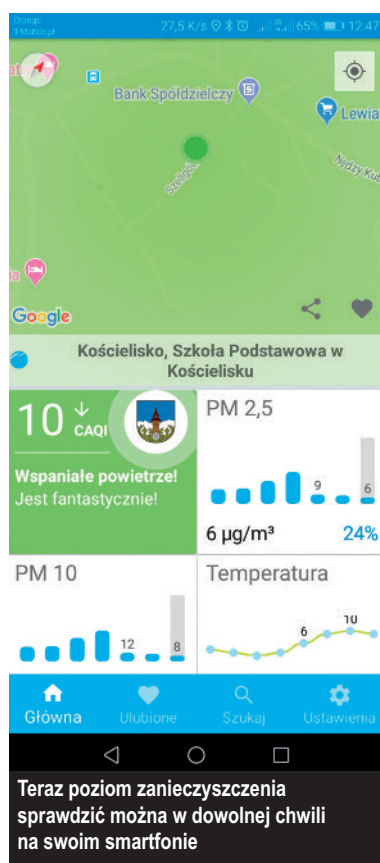
drewno spełniającym wymogi ekoprojektu. Kocioł na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 należy wymienić do końca 2026 roku. Kocioł klasy 5 zainstalowany przed 1 lipca 2017 roku, można używać bezterminowo.

W przypadku pieców i kominków od 1 stycznia 2023 roku będzie dopuszczalne używanie tylko urządzeń, które spełniają wymagania ekoprojektu lub mają sprawność cieplną na poziomie co najmniej 80%. Dane dotyczące sprawności cieplnej zawiera dokumentacja techniczna lub instrukcja kominka lub pieca. Urządzenia grzewcze, które nie spełniają tych wymagań, będą musiały zostać wymienione lub wyposażone w urządzenia redukujące emisję pyłu np. elektrofiltry.

Gazyfikacja, czyli szansa na rozwiązanie systemowe

Oczywiście najlepszym rozwiązaniem problemu zanieczyszczenia powietrza byłaby inwestycja w sieć dostarczającą ekologiczne paliwo do kotłów w gospodarstwach domowych i firmach na jak największym obszarze gminy. Inwestycja Polskiej Spółki Gazownictwa w Kościelisku jest już w toku. Według jej harmonogramu: 1 etap Salamandra zostanie zakończony do 31.05.2020 r., 2 etap do szkoły i kościoła – do 30.06.2020 r., a 3 etap do Karpiełówki – do 30.07.2020 r. Gmina prowadzi intensywne rozmowy ze spółką, by przekonać ją do inwestycji w dalszych rejonach naszej gminy.

MKI

Ważne

Nowy harmonogram wywozu śmieci

Od 1 stycznia 2020 r. na terenie gminy Kościelisko zacznie obowiązywać nowy harmonogram wywozu odpadów.

Przypomnijmy, raz w miesiącu oddajemy papier, szkło, a także żużel i popiół, odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych i odpady niebezpieczne. Dwa razy w miesiącu wywożone będą tworzywa sztuczne i metale, odpady pozostałe po segregacji – zmieszane, a także bioodpady, przy czym te ostatnie w okresie 1 maja – 30 września będą odbierane od mieszkańców raz w tygodniu.

Szczegółowy harmonogram dla poszczególnych sołectw i ulic znajduje się na stronie gminakoscielisko.pl.

*Wszystkim Mieszkańcom Gminy Kościelisko i jej Gościom
życzymy dużo ciepła i rodzinnej atmosfery przy świątecznym stole.
Niech cudowny czas Bożego Narodzenia
napelni Was światłem i nadzieją,
a nadchodzący 2020 rok okaże się szczęśliwy i radosny*

Wójt Gminy Kościelisko
Roman Krupa

Przewodniczący Rady Gminy
Artur Bukowski

*Wójt Gminy Kościelisko
Roman Krupa*

*Przewodniczący Rady
Artur Bukowski*

SONDA Jak pan ocenia działania ekologiczne gminy?

Radny Adam Tkacz

Dobrze, choć mamy jeszcze wiele pracy jako samorząd i mieszkańcy, aby ten poziom był zadowalający. Cieszę się, że zostały zamontowane czujniki monitorujące jakość powietrza w naszej gminie, bo możemy teraz zobaczyć jaka jest jakość tego powietrza. Myślę, że każdy mieszkaniec powinien posiadać elementarna wiedzę na temat zanieczyszczenia powietrza. Dobrze, że są tworzone programy związane z wymianą kotłów, bo to dają mieszkańcom możliwość wymiany ogrzewania. Jako gmina jesteśmy na etapie wdrażania gazu. Mam nadzieję, że za rok kiedy już pierwsze instytucje, a później gospodarstwa domowe zostaną podłączone do sieci gazowej, będziemy mogli zaobserwować znaczną poprawę. Jeżeli chodzi o ochronę środowiska w naszej gminie to oprócz poprawy jakości powietrza musimy skupić siły na gospodarce odpadami komunalnymi, aby całkowicie wyeliminować dzikie wysypiska, które jeszcze można u nas spotkać. Dobrze, że naprzeciw problemowi wychodzi gmina organizując różne akcje związane z segregacją śmieci, takie jak zbiórka szkła w zamian na bony na rośliny miododajne.

Radny Wojciech Urbaś

Dotychczasowe działania ekologiczne w zakresie ochrony powietrza w gminie Kościelisko oceniam bardzo dobrze. Organizowane przez gminę akcje edukacyjne, dofinansowanie do wymiany starych pieców, montaż tablic informujących o stanie powietrza zdecydowanie podnoszą świadomość ekologiczną

mieszkańców. Cieszy także duże zaangażowanie w projekt gazyfikacji gminy. Jeśli chodzi o realizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy – w mojej ocenie należy także zintensyfikować działania zmierzające do podłączenia jak największej liczby budynków do sieci kanalizacji sanitarnej, co także mocno przyczyni się do zwiększenia efektywności ekologicznej naszej gminy.

Radny Paweł Michniak

W ostatnim czasie zamontowano w naszej gminie 4 czujniki czystości powietrza. Dzięki aplikacji Airly wiemy, że z powietrzem w naszej gminie – zwłaszcza w dni mroźne i bezwietrzne jest tragiczne. Mamy już harmonogram częściowej gazyfikacji Kościeliska, co na pewno przyczyni się do poprawy powietrza w tym sołectwie. Najbardziej dramatyczna sytuacja pod tym względem jest w Witowie i Dzianiszu. Nadal nie wiemy czy gazyfikacja obejmie też nasze miejscowości. Położenie obu wsi w dolinach powoduje, że normy czasami są przekroczone nawet ośmiokrotnie. Jeśli spółka gazownicza nie zdecyduje się na rozpoczęcie prac w Dzianiszu i Witowie, będziemy potrzebować kolejnego projektu dofinansowania wymiany starych kotłów. Osobiście najbardziej się martwię, że część mieszkańców nadal nie zdaje sobie sprawy z powagi sytuacji. Potrzebne są kolejne spotkania i dalszą edukacją ekologiczną. Nasza gmina w skali kraju wzorowo segreguje śmieci, wolnymi krokami postępuje też budowa kanalizacji w Witowie. Najgorzej wygląda pod tym względem Dzianisz. Niestety jak zwykle wszystko rozbija się o pieniądze.

Trzy pytania do

Chrońmy siebie i nasze dzieci!

3 pytania do Jolanty Sitarz-Wójcickiej z Podhalańskiego Alarmu Smogowego.

– O smogu w dużych miastach jest głośno. A małe miasta i wioski? Mam wrażenie, że mają nieco mniejszy ten – nomem omen – czarny smogowy PR?

– Dzieje się tak, ponieważ w małych miasteczkach i na wsiach nie ma stacji pomiarowych, co jednak nie oznacza, że nie ma smogu... Pokazują to np. badania Polskiego Alarmu Smogowego z tego roku, kiedy mierzono stężenia pyłów zawieszonych w podkrakowskich gminach za pomocą mobilnej stacji pomiarów. Wyniki były często gorsze niż w samym Krakowie, który przecież kojarzy się nam wszystkim jako jedno z najbardziej zanieczyszczonych miejsc w Polsce. Od niedawna mieszkańcy gminy Kościelisko mogą sprawdzać jakość powietrza w swoich miejscowościach, ponieważ na szkołach w Kościelisku, Witowie i Dzianiszu zainstalowane zostały czujniki. Wystarczy wejść na stronę gminy lub stronę szkoły i wyświetla się pomiar. Warto sprawdzać stężenia, szczególnie kiedy chcemy uprawiać sport lub wyjść z dziećmi na spacer. Proszę mi wierzyć, że maluch śpiący w wózek na polu podczas wysokich stężeń pyłów zawieszonych prędzej czy później to odchoruje, a tego bardzo nie chcemy. Chrońmy siebie i nasze dzieci!

– Co – pani zdaniem – jest w podhalańskich gminach, w tym Kościelisku największym problemem przy wymianie źródła ciepła na bardziej ekologiczne?

– Wydaje mi się, że brak wiedzy o Uchwale Antysmogowej i tym, co ona za sobą dla zwykłych mieszkańców. Urząd Marszałkowski przegłosował tę uchwałę jednogłośnie, ponad politycznymi podziałami, w trosce o zdrowie mieszkańców Małopolski. Teraz kolej na nas, abyśmy zrozumieli, że ta zmiana musi się dokonać, abyśmy żyli zdrowiej, dłużej, w większym komforcie.

– Jakie plany ma Podhalański Alarm Smogowy na najbliższe miesiące?

– Planujemy nadal edukować i informować mieszkańców wszystkimi możliwymi kanałami o przyczynach powstawania i wpływie smogu na zdrowie. Współpracujemy z Urzędem Marszałkowskim, Gminą Kościelisko i Gminą Zakopane oraz innymi NGO z Podhala w celu poprawy jakości powietrza na naszym ukochanym Podhalu. Sezon, jak zawsze, zapowiada się pracowicie!

Podsumowujemy rok

Gmina pełna inwestycji

Gmina Kościelisko kończy rok 2019 szeregiem zakończonych inwestycji, ale rok 2020 zapowiada się także jako pełen znaczących działań na terenie wszystkich trzech sołectw.

Zadanie	koszt
Rozbudowano oświetlenie uliczne na ul. Pod Błachówką w Kościelisku	46 872 zł
Rozbudowano oświetlenie uliczne na ul. Sywarne w Kościelisku	109 120,64 zł
Rozbudowano oświetlenie uliczne na ul. Strzelców Podhalańskich w Kościelisku	43 308,56 zł
Zbudowano oświetlenie uliczne na ul. Sobiechowska w Kościelisku	102 000 zł
Przeprowadzono remont nawierzchni i oświetlenia na ul. Karpiełowka w Kościelisku (na odcinku od skrzyżowania z ul. Nędzy-Kubinca do mostu na granicy z Zakopanem)	1 056 249,01 zł
Przeprowadzono I etap remontu drogi w Roztokach we Witowie	280 399,87 zł
Przeprowadzono remont drogi „Koło dzwonnicy u Wacon” w Dzianiszu	199 995,46 zł
Przeprowadzono remont drogi koło Tominów w Dzianiszu	135 280,40 zł
Przeprowadzono remont drogi Pod Ostrysz w Dzianiszu	54 089,77 zł
Wykonano remont w garażach remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Dzianiszu Górnym w ramach konkursu „Małopolskie Remizy 2019”	158 999,96 zł
Rozpoczęto roboty budowlane przy budowie Centrum Rekreacji w Kościelisku w ramach projektu pn. „Aktywna turystyka kluczem do rozwoju pogranicza” – przebudowa tras narciarskich przy stadionie biathlonowym	12 104 000 zł
Rozpoczęto roboty przy przebudowie i adaptacji istniejącego budynku biurowego z przeznaczeniem na cele społeczne (Centrum Aktywnej Integracji i Interwencji kryzysowej, siedziby Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, siedziby Urzędu Gminy Kościelisko) wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku	7 212 000 zł
Kontynuowana jest budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Witowie	2 882 778,70 zł
Gmina współfinansuje wraz z Zarządem Dróg Wojewódzkich przebudowę drogi wojewódzkiej 958 na odcinku Witów – Kościelisko Kiry	
Wykonano zabezpieczenie korpusu drogi na Sywarnym w Kościelisku	42 234,05 zł
Zlecono wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowej na przebudowę budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej Dzianisz Dolny	48 890,50 zł
Zlecono wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowej na przebudowę drogi ul. Salamandra w Kościelisku	177 735 zł
Zlecono wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowej na budowę nowego budynku wielofunkcyjnego w Witowie	47 355,00 zł
Zlecono wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowej na budowę oświetlenia ulicznego w ciągu drogi na przysiółku Kojsołka w Witowie	17 958 zł
Wykonano odwiert studni głębinowej w Witowie	

MKI

Sport

Walczyli o Puchar Wójta

Orlik przy Szkole Podstawowej w Kościelisku był areną I turnieju o Puchar Wójta, który rozegrany został 12 października. Wydarzeniu miało na celu popularyzację aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży oraz integracja poprzez zdrową sportową rywalizację, w duchu idei Fair-Play.

W turnieju, który rozgrywany był w jednej kategorii wiekowej, wzięło udział 5 drużyn.

Przeходni Puchar trafił do rąk drużyny Galacticos. Drugie miejsce zajęła drużyna z Gronia. Na trzecim miejscu podium uplasowała się drużyna z Witowa.

Ochrona środowiska

PSZOK to nie „wysypisko śmieci”

Niezwykle istotnym uzupełnieniem systemu zagospodarowania odpadów komunalnych jest Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Gmina chce, żeby PSZOK w Kościelisku był jak najmniej uciążliwy dla mieszkańców

Mieszkańcy gminy Kościelisko będą mogli bezpłatnie pozostawiać w nim, w ramach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi odpady zebrane w sposób selektywny: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, igły i strzykawki, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe (bez azbestu), odpady z tekstyliów i odzieży, folię po sianokiszonce.

PSZOK ma świadczyć także inne usługi dla mieszkańców. Będzie punktem naprawczym i miejscem udostępniania narzędzi, będzie oferował odpłatną usługę transportu odpadów do PSZOK, np. mebli lub sprzętu AGD, ma mieć na swoim terenie zalegalizowaną wagę oraz ścieżkę edukacyjną.

Warto zaznaczyć, że istnienie PSZOK, jakkolwiek obiektywnie pozytywne dla mieszkańców gminy, w praktyce wymuszone zostało przez obowiązujące przepisy. I tak na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 6, 6a Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy oraz mogą tworzyć i utrzymywać punkty napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami.

Ponadto zarządzeniem pokontrolnym z dnia 25 lipca 2019 roku Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zarządził utworzenie stacjonarnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych do 31 lipca 2020 roku.

Od momentu nałożenia ww. obowiązku gmina Kościelisko podejmowała liczne działania i inicjatywy mające na celu jego zrealizowanie. Władze gminy podejmowały wielokrotnie rozmowy na temat budowy PSZOK-u z wóldarzami ościennych gmin: Poroninem, Czarnym Dunajcem oraz z Miastem Zakopane w celu

utworzenia wspólnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Żadna z gmin nie wyraziła zgody. Podejmowano również rozmowy z zarządem Wspólnoty 8 Wsi Uprawnionych, które okazały się również bezskuteczne.

W związku z tym nadal weryfikowane są różne lokalizacje na terenie sołectw Dzianisz, Witów i Kościelisko. Gmina Kościelisko może pozyskać dofinansowanie na budowę PSZOK z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Małopolskiego w wysokości

85%. Koszty utrzymania PSZOK pochodzą z opłat ponoszonych przez mieszkańców.

Warto zaznaczyć, że PSZOK nie będzie wysypiskiem śmieci, tylko punktem spełniającym najwyższe standardy sanitarne, bezpieczeństwa i estetyki. Musi być wkomponowany w krajobraz tak, aby nie szpecił, otoczony ma być pasem zieleni średniej i wysokiej w gatunkach rodzimych ograniczającej hałas. Aby zapewnić niedostępność dla zwierząt zostanie ogrodzony, dozorowany i monitorowany oraz wyposażony w zamykane kontenery. Obiekt ma być zadaszony w całości lub w część, a dachy na budynkach muszą być zielone. Podłoże musi być odpowiednio zabezpieczone, aby nie przepuszczało do gleby zanieczyszczeń. Droga dojazdowa do PSZOK-u musi być asfaltowa i obsadzona zielenią.

PSZOK to bardzo duże korzyści dla mieszkańców. Po pierwsze, gmina będzie mogła ograniczyć koszty transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych co w przyszłości może zahamować podwyżkę cen opłat za gospodarowanie odpadami. Po drugie jest to dobry sposób na zwiększenie segregacji odpadów – nie będą nam grozić kary finansowe za brak osiągnięcia poziomów recyklingu. Poza tym stworzy to możliwość dla mieszkańców oddawania odpadów segregowanych poza harmonogramem odbioru odpadów.

Katarzyna Gał
Referat Gospodarki Gruntami
Planowania Przestrzennego
i Ochrony Środowiska

Są przykłady PSZOK w Polsce, które doskonale komponują się z zielonym otoczeniem

fot. Anna Lukaszewicz

Pamięci ojca rodu

Karpieli radiowe granie

Przy wypełnionej po brzegi Sali Polskiego Radia w Warszawie, na ascetycznej czarnej scenie zagrał ród Karpieli Bułecków. Nuty znane i zapomniane. Te, których uczył ich nestor, dziadek i ojciec – Bolesław Karpiel Bułeczka. Bo Jemu ten koncert był poświęcony, tak jak dwupłytowy album wydany na początku grudnia przez Polskie Radio w cyklu Muzyka Źródła.

Pomysł udokumentowania działalności Bolesława Karpiela Bułeczki ma podwójny rodowód. Archiwa Polskiego Radia nieustrudzenie gromadzone latami przez redaktor Marię Baliszewską aż prosiły się o ujrzenie światła dziennego. Nie żyjący już muzyk i artysta był nie tylko wybitnym skrzypkiem, ale jako jeden z pierwszych sam rozpoczął dokumentowanie muzyki na Podhalu. Polskie Radio rejestrowało jego muzykę przy różnych okazjach. Najbardziej znane jest historyczne nagranie całego wesela góralskiego z licznymi komentarzami oraz nagrania nut podhalańskich – również z komentarzem o niemal każdej z nich. Na płycie znalazły się nagrania Jana i Sebastiana Karpieli Bułeczki. Rodzina też dążyła do wydania płyty i tym samym zachowania dziedzictwa i pamięci o ojcu, bo ilość nagrań góralskiej muzyki z jej różnorodnymi ewolucjami kreuje popularność, ale też „babra” – jak to się mówi – jej historyczne brzmienie, które ich ojciec tak pieczołowicie przez lata pielęgnował, a miłość do niego zaszczepił kolejnym pokoleniom.

**Spałem w jednej izbie,
a oni w drugiej grali.
Rozwidniało się, a oni dalej grali
i godali o nutach.**

Jasiek Karpiel dobrze pamięta ojca, który na lampowym sprzęcie nagrywał starodawne nuty legendarnych już postaci: Stanisława Nędzy Chotarskiego, Władysława i Jana Jarząbków Chrappek, Andrzeja Karpiela Susy, który znał niemal wszystkie melodie góralskie. Sam Jasiek rozpoczął naukę w wieku 7, 8 lat. Ojciec przyniósł mu małe skrzypce i zaczął go uczyć grać po góralsku. To też nagrywał na magnetofon. Dzisiaj te historyczne taśmy są zdigitalizowane i przechowywane w rodzinie.

Tak jak Jaśkowi dobrze szła nauka z ojcem, tak trudniej było w szkole muzycznej, której koniec końców nie ukończył, ale przynajmniej poznał nuty. Jego muzyczną biblią stała się подарowana przez ojca książka Stanisława Mierczyńskiego „Muzyka Podhala” ze wstępem Karola Szymanowskiego i ilustracjami Zofii Stryjeńskiej. Grali z niej razem, bo Jasiek potrafił rozczytać nuty, a potem już wspólnie szuka-

li genezy i porównywali poszczególne zapisy. Dobrze pamięta też rodzinne muzykowanie, gdy przy różnych okazjach schodzili się Karpieli i grali. Grali trzej synowie pradziadka Kazimierza, a wśród nich dziadek Stanisław, ojciec Bolesława. Grali stryjowie i kuzyni, a nawet ciotki: Marianna Chrobocka i Brońcia Sobczyk. Dzisiaj Jan Karpiel Bułeczka jest uznanym znawcą muzyki góralskiej i nie tylko. Sam znakomicie wszystko potrafi zagrać. Był prymistą w wielu zespołach: „Budorzach”, „Skalnych”, „Bartusiach”, „Klimkach”. Założył zespół „Zakopiany”. Wyszedł też poza muzykę tradycyjną grając z zespołami jazzowymi i filharmonicznymi. Jest pomysłodawcą i organizatorem „Dudaskich Ostatków”, ogólnopolskich spotkań mających ocalić idący powoli w zapomnienie instrument. Jego dziełem jest odtworzenie podhalańskiego instrumentarium pasterskiego. Na podstawie zachowanych egzemplarzy w Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem zbudował piszczałki, dwojnice, trombity, dudy. Dzisiaj, już nestor rodu, dalej tworzy nowe projekty i gra. W najbliższym czasie usłyszymy go w serii

koncertów „Zbigniew Preisner i Przyjaciele. Stare i nowe kolędy”. A tak na co dzień jest architektem. To też rodzinna tradycja. Bolesław Karpiel był bowiem nie tylko muzykiem, ale znakomitym budownikiem – z uprawnieniami inżyniera, nauczycielem w Technikum Budownictwa Regionalnego w Zakopanem oraz snycerzem. Samodzielnie zaprojektował, wykonał i ozdobił dom w Kościelisku. Z jego rąk wyszły też wszystkie meble.

Muzykanci, budorze, artyści

Jak silną musiał mieć osobowość i autorytet Bolesław Karpiel, skoro wszystkie jego dzieci (oprócz Anny Karpiel-Urbaniak, absolwentki krakowskiego AWF) ukończyły Budowlankę (Technikum Budownictwa Regionalnego), są muzykami, tancerzami, czynnymi członkami zespołów góralskich. Córka Anna też próbowała grać, ale lepiej szedł jej taniec i śpiew. Była instruktorem w studenckim zespole „Skalni”, przez wiele lat prowadziła konferansjerkę Międzynarodowego Festiwalu Folkloru Ziemi Górskich. Jej dzieci Andrzej i Anna wybrały jednak słynną Szkołę Kenara.

Anna skończyła już grafikę na akademii w Krakowie.

Druga córka Bolesława, Małgorzata Karpieł, po mężu Bzdyk (też zresztą z muzycznej rodziny) rozpoczęła naukę grania w podstawowej szkole. Ojciec włożył jej do rąk skrzypce, ale skończyło się na ukochanym fortepianie. Geny szybko jednak dały znać i Małgosia została technikiem budowlanym. Już wtedy tańczyła w „Budorzach” i śpiewała, ale jak . Potem znowu poszła własną drogą i skończyła polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim. Do korzeni powróciła pisząc pracę magisterską: słownik gwary góralskiej z zakresu budownictwa. Teraz od wielu lat jest dyrektorem Gminnego Ośrodka Kultury Regionalnej w Kościelisku. Jej dzieci – Bartek i Kasia – wnuki Bolesława już nie eksperymentowały. Pilnie grały; Bartek na skrzypcach, a Kasia na basach, po tacie. – *Ojciec miał do nich dużo większą cierpliwość niż do mnie, grał razem z*

nią. Dusza artystyczna jest obecna w każdej zagrodzie – mówił w radiowej Dwójce zapraszając na niezwykle rodzinny koncert.

Z Kościelisk do Warszawy

Miłość do muzyki i tradycji góralskiej sprawiła, że ród Karpieł, a potem Karpieł Bulecków znany jest w całej Polsce. Czy myślał o tym ich pradziad, Michał Karpieł, który w 1811 roku kupił w Kościelisku polanę zwaną wtedy Parzygnówką, a dziś Karpiełówką? Czy przewidział to Kazimierz Karpieł Sobczak krzywym okiem patrząc jak coraz więcej sąsiadów nazywa go Bulecka? Jego żona (z d. Malacina) w dzieciństwie rozdawała kolegom i koleżankom świeże bułeczki, które jej mama przynosiła z pensjonatu, w którym pracowała. Przydomek jednak się przyjął i został. Synowie Kazimierza byli znakomitymi muzykami. Franek i Michał grali na basach i sekundowali,

„Muzyka wybrana na dwie płyty albumu Ród Karpieł Bulecków obejmuje bogaty obraz repertuaru nut podhalańskich, stare teksty śpiewek góralskich, prezentację instrumentów pasterskich oraz rozmowy o muzyce Podhala, tradycji gry w rodzinie i dawnych muzykantach. Muzyka góralska, czyli kapela, jest prezentowana na płytach w dwóch wariantach: starszym, czteroosobowym i nowszym, pięcioosobowym.

Zderzenie nagrań dwóch pokoleń muzyków (prymistów i członków kapel) pokazuje zmiany stylu gry, indywidualność każdego z prymistów, ale i kontynuację rodzinnych tradycji muzykowania. Warto dodać, że zarówno ojciec, jak i jego synowie wszyscy są samoukami i czerpią z repertuaru dawnych prymistów podhalańskich: Krzeptowskiego, Chotarskiego, Wawrytki, Zaryckiego, Chyców-Magdziorzy.” – piszą we wstępie inicjatorce nagrania Maria Baliszewska i Anna Borucka-Szotkowska.

Bolesław Karpieł Bulecka (1927-2017)

Skrzypek góralski, rzeźbiarz, znawca podhalańskiej tradycji, gwędziarz, z zawodu technik budowlany, wykonawca stylowych domów i mebli regionalnych. Pochodził z muzykanckiej rodziny, jako ośmioletni chłopiec zaczął grać w rodzinnej kapeli na basach, potem na skrzypcach i bardzo szybko został uznanym prymistą. Był uczniem Stanisława Chotarskiego, jednego z najwybitniejszych skrzypków Podhala. Związany był z kilkoma zespołami, którymi kierował, przygotowywał scenariusze programów, był muzykiem, śpiewakiem i tancerzem (m.in. współpracował z zespołami Polniorze, Skalni, Budorze, Zespołem im. Klimka Bachledy, czy Zespołem im. Bartusia Obrochty). Z tymi zespołami otrzymał wiele nagród na festiwalach – m.in. Złote i Srebrne Ciupagi na Międzynarodowym Festiwalu Folkloru Ziem Górskich w Zakopanem. Z Polskim Radiem związany był od 1975 r. Radiowe nagrania muzyki Bolesława Karpieł-Bulecki i jego opowieści o podhalańskiej tradycji były kontynuowane w kolejnych latach. W 1976 r. powstał pełny dźwiękowy zapis góralskiego obrzędu weselnego, z udziałem świętnych, w większości już nieżyjących muzyków: Tadeusza Gąsienicy-Giewonta, Władysława Gąsienicy-Brzegi i Józefa Pitonia. We wszystkich tych nagraniach Bolesław Karpieł-Bulecka prezentował indywidualny styl gry, prosty, bez zbędnych ornamentów, a także piękny góralski śpiew, typowy dla podhalańskiej tradycji. Przeszedł do historii Podhala jako jeden z najwybitniejszych skrzypków – prymistów i znawców góralskiej kultury.

Był także prezesem Związku Podhalańców oraz radnym Zakopanego i Gminy Tatrzańskiej.

Bolesław Karpieł-Bulecka dwukrotnie otrzymał medal Zasłużony Działacz Kultury i Zasłużony dla Zakopanego. Uhonorowany był Nagrodą im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej”, oraz Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi. W roku 2008 odebrał Nagrodę Wójta Gminy Kościelisko za całokształt działalności kulturalnej.

nimi, słuchał i opowiadał o starych nutach – wspomina Małgosia. I jej syn Bartek również wybrał Budowlankę. Dom prawie dziewięćdziesięcioletniego Bolesława w Kościelisku pełen był wtedy młodzieży. Przychodzili synowie Jaśka – Jan, Stanisław i Szczepan, budorze i muzycy, teraz już wzięci architekci i liderzy własnych zespołów. Wpadał wnuk Andrzej z kolegami i siostrą Hanią. Wszyscy wspólnie grali, śpiewali, słuchali „godek” dziadka. W dzisiejszych czasach coś niemal magicznego. Trzy pokolenia złączone wspólną pasją. Stałym gościem był oczywiście syn Sobek, dziś bardziej znany jako Sebastian Karpieł Bulecka. Też... budarz-architekt i urodzony skrzypek prymista, lider „Zakopowera”. – Na Podhalu muzykanci są traktowani w wyjątkowy sposób. To rzecz honorowa. Jak umiesz grać, to jesteś postrzegany zupełnie inaczej. Mamy mnóstwo uzdolnionych ludzi, w co trzeciej chałupie grają po góralsku, a jak nie grają to śpiewają, haftują i rzeź-

Jan był znakomitym prymistą. Ich potomkowie również są muzykami. Na basach podhalańskich grał też najstarszy z braci Stanisław: ojciec Bolesława, dziadek Jaśka, Hanki, Małgosi i Sobka, pradziad Jana, Stanisława, Szczepana, Tosi i Jędrka Karpieł Bulecka, Jędrka i Ani Urbaniak oraz Katarzyny i Bartłomieja Bzdyk.

Nagrany w studiu Polskiego Radia album jest pozycją niezwykłą. Złożyły się na niego nagrania dokumentalne dokonywane przez ówczesną Redakcję Muzyki Ludowej w Zakopanem i studiu w Warszawie. Najobszerniejszy materiał obejmuje nagrania Bolesława Karpieł-Bulecki rejestrowane w latach 1975-1976 w Zakopanem. Z kolei Jan Karpieł Bulecka zarejestrował grę na instrumentach pasterskich oraz dokonał, wraz z kapelą, pełnego nagrania nut podhalańskich. Dwukrotnie także był nagrywany przez Polskie Radio Sebastian Karpieł Bulecka – jako prymista kapeli i śpiewak.

Warszawski koncert, który odbył się 22 listopada w Sali im. Witolda Lutosławskiego był zwieńczeniem nagrania i promocją albumu „Ród Karpieł”. Koncert niezwykle, jak nie zwykła jest to rodzina. Na scenie nie było tylko Bolesława, zmarł prawie trzy lata temu w wieku dziewięćdziesięciu lat. Ale czy na pewno Go nie było?

Anna Zadzioro

Uczestnicy koncertu:

- Jan Karpieł- Bulecka – skrzypce, dudy, piszczałki, śpiew
- Andrzej Karpieł- Replon – skrzypce, śpiew
- Wojciech Karpieł – basy góralskie, śpiew
- Katarzyna Michalik (z domu Karpieł) – śpiew
- Małgorzata Karpieł – śpiew
- Anna Malacina- Karpieł – śpiew
- Małgorzata Karpieł -Bzdyk – śpiew
- Kazimierz Karpieł – skrzypce, śpiew
- Anna Watycha (z domu Karpieł) – basy, skrzypce, śpiew
- Stanisław Karpieł Bulecka – śpiew
- Bartłomiej Bzdyk – skrzypce, instrumenty pasterskie
- Katarzyna Bzdyk – basy, śpiew

Centrum Informacji Turystycznej w Kościelisku

Za nami rekordowy rok!

Mija kolejny rok działalności Centrum Tradycji i Turystyki w Kościelisku – obiektu, którym od kilku sezonów zarządza Lokalna Organizacja Turystyczna Gminy Kościelisko.

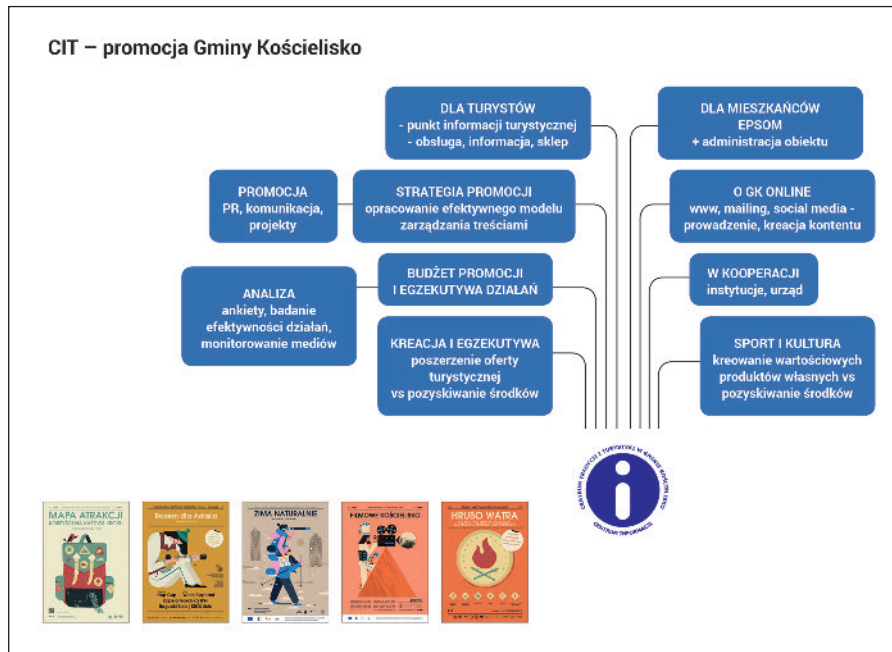
Fundamentalnym celem działalności LOT-u jest prowadzenie CIT-u, a więc z jednej strony odpowiadania na potrzeby turystów, ale również na oczekiwania naszej społeczności, z drugiej wsparcie gminy Kościelisko w zakresie działań marketingowych. Jaki był to zatem rok w kontekście liczby osób odwiedzających Centrum? Z pełną odpowiedzialnością można stwierdzić, że był to okres rekordowy pod względem gości, zarówno turystów jak i mieszkańców.

Obsłużyliśmy 7429 osób, z czego 5657 odwiedziło Centrum Informacji Turystycznej. Część z nich zapoznała się z przygotowanymi wystawami, a 1769 uczestniczyło w spotkaniach organizowanych w budynku Centrum (organizacje pozarządowe, spotkania, odczyty, etc.). Warto zaznaczyć, że dane dotyczą tylko i wyłącznie Centrum Tradycji i Turystyki i nie uwzględniają działalności Fabryki Talentów, która działa w tym samym budynku.

Można zauważyć, że wypracowana strategia rozwoju w latach 2017/2018 przynosi zakładane efekty. Dobór narzędzi, kanałów promocji, ewolucyjne zmiany mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie naszego

obiektu. Wprowadzone zmiany w głównej przestrzeni, którą odwiedzają turyści, poszerzenie asortymentu,

i oczekiwań naszych gości. Dlatego też, obok kompleksowej obsługi, zostały wprowadzone badania ankietowe, któ-

wpłynęło pozytywnie na zainteresowanie pracami naszych lokalnych artystów i rękodzielników. Ten element traktowaliśmy jako jeden z priorytetów do realizacji w roku 2019.

Tak spore zainteresowanie naszym Centrum staraliśmy się przekuć w poszerzenie wiedzy na temat preferencji

re zresztą będą kontynuowane w kolejnym roku. Ankiety były wprost powiązane z obowiązującym dokumentem, jakim jest „Strategii budowania i promocji marki turystycznej Gminy Kościelisko”. Cel tych aktywności przybliżył nas do drugiego z obszarów, o które jako Lokalna Organizacja Tury-

styczna Gminy Kościelisko dbamy. Mowa tu o całym spektrum marketingowych aktywności. Konsekwentnie dążymy do uspołnienienia modelu komunikacji, wypracowania związków przyczynowo-skutkowych, realizacji projektów, które będą odpowiadały wprost na taki stan rzeczy. Stąd bliska współpraca z instytucjami gminnymi, urzędem gminy i przedsiębiorcami. Po to też realizowaliśmy projekty, które będą uzupełnieniem dla niezwykle bogatej oferty turystycznej i kulturalnej gminy, stanowią rodzaj parasola i katalizatora działań.

Warto przypomnieć o dwóch, które zrealizowaliśmy w tym roku: Skitourowe Kościelisko i Filmowe Kościelisko. Oba będą zresztą rozwijane, a pierwszy z nich pozwoli na kompleksową prezentację naszej gminy w sezonie zimowym. Rok 2019 to również dalszy rozwój programu „Mapa Atrakcji”, jego rozbudowa, optymalizacja i dostosowanie do standardów obecnie obowiązujących. W mijającym roku udało się również zrealizować kilka imprez kulturalnych, sportowych i inicjatyw społecznych. Przede wszystkim patrzymy jednak na rok 2020 z perspektyw dotacji i grantów. Projekty zostały złożone, a nakreślone przez nas scenariusze mają jeden cel – świadomy rozwój znaczenia gminy Kościelisko w zakresie turystyki.

Daniel Wahl
Centrum Informacji
Turystycznej w Kościelisku

Od nowego roku

Gmina Kościelisko będzie miała swój SIW

Czym jest SIW? To System Identyfikacji Wizualnej, czyli język graficzny, którym gmina będzie się porozumiewała z mieszkańcami i gośćmi. A mówiąc najprościej to z jednej strony nasz herb, czyli jeden z najważniejszych elementów tożsamości mieszkańców, a z drugiej logo prezentujące walory gminy Kościelisko na zewnątrz.

Rzecz nie jest błaża. Herb, logo, świadczą o pewnej wspólnotowości, naszych wartościach i symbolach. Trudno zatem w tym przypadku o dowolność. Ponadto świat, w którym żyjemy, to świat obrazu i symboli graficznych, dlatego też tak ważnym jest jasny punkt odniesienia, kodeks, w tym przypadku System Identyfikacji Wizualnej. Prace nad tym skomplikowanym dokumentem rozpoczęły się jeszcze w 2017 roku. Najpierw była wnikliwa analiza obecnego stanu rzeczy, aspektów historycznych i lektura obowiązujących dokumentów. Potem nastąpiła praca nad wytycznymi, określenie procedury wyboru wykonawcy, stworzenie dokumentu, który określa nasze potrzeby i umieszcza gminę Kościelisko rozumianą jako markę z wszystkimi jej atrybutami w kontekście innych marek i miejscowości, będących bezpośrednią i pośrednią konkurencją. Wreszcie wójt gminy Kościelisko powołał zespół roboczy złożony z grona ekspertów, regionalistów i radnych.

Zespół przystąpił do metodycznej pracy. Odbywały się spotkania, dyskusje, warsztaty. Założenie było bardzo ambitne – efekt pracy ma nawiązywać wprost do najlepszych praktyk i wzorców innych miejscowości, które wcześniej podjęły ten trudny temat. Gmina ogłosiła konkurs i wyłoniona została w nim firma Kolektyw MUSK. Warto wspomnieć, że jednym z kluczowych kryteriów wyboru było doświadczenie. Skoro chcemy być najlepsimi, to musimy też działać jak oni. Tak też się stało. Rok 2019 to intensyfikacja prac, których ostatecznym rezultatem jest wypracowanie całego systemu w obszarach: herb, logo, claim (czyli hasło promujące gminę).

Herb jako element najważniejszy, budził duże emocje, wymagał nie tyle zmiany, co uporządkowania, rozwinięcia w obszarach najczęściej stosowanych i zamknięcia w ramach akceptowalnych formach użytkowych. Dzięki tym zabiegom możemy z pełną satysfakcją uznać, że od teraz z na-

leżymy pietyzmem i dbałością o jego formę możemy wykorzystywać nasz znak, bez obawy że stanie się ofiarą zewnętrznej ingerencji. Z poziomu urzędu, formalnie, wszędzie tam, gdzie herb będzie wykorzystywany, będzie się to działo w oparciu o pełną kontrolę i jasne wytyczne. To rzecz niezwykle

ważna. Pierwszy raz w historii gminy mamy do dyspozycji księgę znaku, w której jasno i precyzyjnie opisane zostały wszystkie dopuszczalne formy, którymi można się posługiwać.

Jednak to nie wszystko. Jako miejscowość o charakterze turystycznym wysyłamy w świat mnóstwo informacji i komunikatów, w tym takich, do których używamy języka graficznego. Wspomniana na początku analiza obecnego stanu rzeczy wykazała, że poruszamy się w świecie symboli, które cechuje dowolność, doraźność i chaos. Trudno było mówić o jakimś jednolitym, przejrzystym dla odbiorców (turystów) przekazie, bo nie dysponowaliśmy dla niego żadnym systemem, językiem. Dlatego prace nad Systemem Identyfikacji Wizualnej dla Gminy Kościelisko dotyczyły również tego zagadnienia. Zespół przyjął założenie, że najważniejsze jest dla nas rozwiązanie systemowe, wyróżniające nas na tle konkurencji. Z jednej strony opierał się on będzie na lokalnej tradycji i symbolice, z drugiej będzie otwarty na potrzeby turystów i gości. Ten proces zakładał wypracowane logotypu i claimu (hasła) dla gminy, ale też każdej z miejscowości. Efekty tych prac zostaną zaprezentowane publicznie na konferencji prasowej 16 stycznia..

Daniel Wahl
Gminny Zespół ds. SIW

Dobroczynność

Pełne wspomnień Majowe Granie

Kolejne Majowe Granie za nami. W tym roku spotkaliśmy się już po raz osiemnasty. Wieczór 23 listopada był dla nas wyjątkowy w każdym wymiarze. Wzruszający nastrój, wspaniali muzycy, piękne wspomnienia, niespodziewane momenty, niesamowita publiczność...

Niepowtarzalna atmosfera urzekła wszystkich, przenosząc w muzyczny świat wspomnień o Marku, który zginął w 2001 roku niosąc pomoc potrzebującym pod Szpiglasową Przełęczą. Koncert rozpoczął się tradycyjnie od zapalenia świeczek przez Hanię „Majową” pod portretem Ojca, przy dźwiękach ulubionej melodii Marka, którą w tym roku zagrała Andrzej Jarząbek Fiś z przyjaciółmi. Następnie publiczność miała przyjemność wysłuchać muzyki góralskiej zespołu „Polaniorze” i „Przyjaciół Toprowców” oraz koncertu Hani Rybki z zespołem i Hani „Majowej” z zespołem. Niewątpliwie największą atrakcją wieczoru był występ Hani Łabunowicz,

która wraz z przyjaciółmi zaprezentowała muzyczną podróż po życiu swojego Taty.

W czasie koncertu powstał wiersz poświęcony pamięci Marka, który odczytała jego autorka – Teresa Bachledda-Kominek. Wydarzenie, podobnie jak w latach ubiegłych, miało charakter charytatywny. Podczas tegorocznego Majowego Grania wspieraliśmy leczenie niespełna trzyletniej Judytki z Dzianisza.

Organizacja spotkań upamiętniających Marka Łabunowicz Maję i Bartka Olszańskiego, co roku daje ogromną satysfakcję! Tegoroczne wydarzenie mogło być tak barwne i kolorowe dzięki przychylności wielu

osób, przede wszystkim dzięki otwartemu sercu wszystkim występującym, ale też dzięki sponsorom. Dziękujemy wszystkim obecnym za to, że byli z nami, współtworząc to niepowtarzalne i pełne wzruszeń wydarzenie – cudownym muzykom, najlepszej publiczności i każdemu, kto choćby w najmniejszym stopniu przyczynił się do zorganizowania i u-

wietnienia tego wyjątkowego spotkania. Ogromne podziękowania kierujemy także do autorów poszczególnych elementów scenografii. Organizatorami XVIII Majowego Grania byli: Gmina Kościelisko, Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej Kościelisko, Związek Podhalań oddział w Kościelisku.

MKB, KD

POLECAMY

„Świąteczne spotkania z folklorem”

- 27.12.2019 r. promocja książki Józefa Pitonia pt. „Na Hali Pisane”
Dom Ludowy w Kościelisku; godzina 18.00 /wstęp wolny
- 30.12.2019 r. – Trebunie Tutki – koncert świąteczny
Dom Ludowy w Kościelisku; godzina 19.00
- Bilety w cenie 40 zł; ulgowe – 25 zł; do nabycia w biurze GOKR Kościelisko ul. Nędzy-Kubińca 76 oraz bezpośrednio przed koncertem w Domu Ludowym; informacje i rezerwacje pod numerem 18 20 70 051
- 01.01.2020 r. – Koncert Noworoczny z Tatrzańską Orkiestrą Klimatyczną „Bez miłości świat nic niewart”
Sala widowiskowa DW Rewita Kościelisko (dawne WDW); Kościelisko, ul. Nędzy-Kubińca 101
- Bilety w cenie 45 zł; ulgowe – 35 zł; do nabycia w biurze GOKR Kościelisko ul. Nędzy-Kubińca 76 oraz bezpośrednio przed koncertem w DW Rewita Kościelisko; informacje i rezerwacje pod numerem 18 20 70 051
- Do 30.01.2020r. w siedzibie GOKR Kościelisko można obejrzeć wystawę „Downe Casy– Kalendarz Koła Gospodyń Wiejskich w Kościelisku”
Wystawa czynna w godzinach 9.00-16.00, w dni robocze.

Pożegnania

- † Stanisław Kula, Dzianisz, zm. 21.09.2019
- † Zbigniew Urbaś, Kościelisko, zm. 30.09.2019
- † Stanisław Adam Nędza, Kościelisko, zm. 1.10.2019
- † Jerzy Piechowski, Witów, zm. 2.10.2019
- † Jadwiga Danuta Szadkowska, Kościelisko, zm. 4.10.2019
- † Józef Michniak, Kościelisko, zm. 21.10.2019
- † Wanda Anna Sadłoń, Kościelisko, zm. 22.10.2019
- † Władysława Ludwika Ratułowska, Witów, zm. 23.10.2019
- † Lucjan Piekara, Kościelisko, zm. 1.11.2019
- † Witold Dziedzic, Kościelisko, zm. 4.11.2019
- † Jan Fronczysty, Dzianisz, zm. 14.11.2019
- † Maria Gąsienica-Groń, Witów, zm. 1.12.2019
- † Anna Zaborska, Dzianisz, zm. 3.12.2019
- † Zofia Pitoń, Kościelisko, zm. 4.12.2019
- † Katarzyna Garczek, Witów, zm. 13.12.2019

Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Ś.P. Franciszka Bachledy-Księdzularza

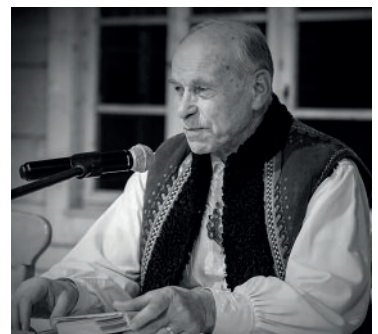
Ś.P. Franciszek zmarł 19 listopada 2019 w wieku 72 lat. Był polskim politykiem i samorządowcem, senatorem III, IV i V kadencji. Po ukończeniu Technikum Budowlanego w Zakopanem pracował przez 5 lat w zakopiańskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Ogólnego „Podhale”; następnie w 1977 ukończył studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w zakresie filologii polskiej. Po studiach pracował w Muzeum Tatrzańskim i Zespole Szkół Zawodowych im. Władysława Matlakowskiego w Zakopanem. Współpracował z kilkoma zespołami regionalnymi, m.in. Studenckim Zespołem Góralskim „Skalni” przy Akademii Rolniczej w Krakowie. W latach 1981-1987 przewodniczył oddziałowi zakopiańskiego Związku Podhalań, a następnie przez dwie kadencje był prezesem zarządu głównego tej organizacji (do 1993). Członek honorowy Związku Podhalań, redaktor naczelny pisma „Hale i Dziedziny”.

W latach 1994 do 1995 pełnił funkcję burmistrza Gminy Tatrzańskiej (Zakopane, Kościelisko i Poronin). W 2006 został sekretarzem miasta. W czasie kadencji zainicjował wydanie publikacji z okazji 75-lecia praw miejskich Zakopanego. W 2008 powołano go na stanowisko dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu w Zakopanem. Związany z Platformą Obywatelską, w 2010 z jej ramienia uzyskał mandat radnego sejmiku małopolskiego. Zasiadał społecznie w Radzie Muzeum Tatrzańskiego. Propagował ideę odzyskania przez Górali tatrzańskich polan pod wypas owiec, ale także restaurację starych tatrzańskich szałasów. Dbał o dziedzictwo niematerialne i materialne regionu.

7 listopada br. gościliśmy Ś.P. Franciszka w Kościelisku podczas spotkania poświęconego pamięci Stanisława Nędzy-Kubińca, w czasie którego tak pięknie opowiadał o twórczości poety z Polan.

Pożegnaliśmy Ś.P. Franciszka Bachledę – Księdzularza w sobotę 23 listopada na Starym Cmentarzu w Zakopanem.

Pokój Jego Duszy [*]

Kultura w obiektywie

20.09. Wernisaż wystawy rzeźb Ewy Ross-Baczyńskiej

30.09 „Dobra pani” zacytany piątek

17.10. Rajd i Konkurs Wiedzy o Gminie Kościelisko

18.10. Przedszkole w Kościelisku czyta dzieciom Zacytane Piątki

23.10. Konkurs recytatorski im. Stanisława Nędzy-Kubińca

29.10 Spotkanie z Józefem Pitoniem w Dzianiszu

11.11. Obchody Święta Niepodległości w Witowie

16.11. Akademia Patriotyczna w Dzianiszu

20.11. Spotkanie z Panią Anną Nędzą-Kubińc

23.11. XVIII Majowe Granie

28.11. Promocja drugiej części albumu ZAKOPIAŃSKIE MALARSTWO NA SZKLE

30.11. Olga Tokarczuk – Zacytane Piątki

12.12. Wernisaż wystawy Koła Gospodyń Wiejskich w Kościelisku DOWNE CASEY

13.12. „B jak Batory” zapraszamy na pokład Zacytane Piątki

Konkurs Plastyczny „Jesień w Tatrach” wernisaż

